

Protokół

11. posiedzenia, IV. sesji, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. Stycznia 1887.

Początek o godzinie 11 minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: Stanisław hr. Badeni, A. Jędrzejowicz, Wł. książę Sapieha.

Obecnych posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, że protokoły z 9. i 10. posiedzenia uznaje za przyjęte. gdyż żadnych przeciw nim wniesiono zarzutów.

Marszałek oddaje cześć pamięci zmarłego posła Dr. Filipa Zakra. którą Izba przez powstanie wyraża.

Sekretarz p. St. Badeni czyta spis petycyj, wniesionych po dzień 14. Stycznia b. r. od Nr. 630. do 672. włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Wydziałowi krajowemu jako komisji L. 630.

Komisji budżetowej L. 631, 633, 635, 638, 641, 642, 647 do 651 włącznie, 655, 657, 658, 661, 663 do 667 włącznie, 671 i 672.

Komisji petycyjnej L. 632, 646.

Komisji szkolnej L. 634, 643, 644, 653, 656, 662, 668.

Komisji pra niczej L. 636, 637, 670,

Komisji drogowej L. 639, 640.

Komisji administracyjnej L. 645, 654.

Komisji gminnej L. 652.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 659, 660.

Przy odczytywaniu petycji do L. 669. przemawia p. Struszkiewicz i wnosi odesłanie takowej do komisji podatkowej z poleceniem, ażeby sprawozdanie o tej petycji przedłożyła jeszcze w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Przemawia p. Smarzewski i wnosi, ażeby Biuro marszałkowskie, z uwagi, iż pojedyncze rubryki budżetu w przeważnej części są już opracowane i zamknięte, nie przydzielało tej komisji odtąd petycyj mających związek z budżetem, lecz odsyłało je do Wydziału krajowego.

Marszałek oświadcza, iż skoro Izba zgadza się z powyższym wnioskiem p. Smarzewskiego, Biuro sejmowe zastosuje się do życzenia wnioskodawcy.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego :

- a) z petycji Reprezentacji gminnej miasteczka Kopyczyńce w powiecie Husiatyńskim w sprawie zezwolenia na pobór 100% dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina ;
- b) z petycji gminy miasta powiatowego Złoczowa w sprawie zezwolenia na pobór 100% dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa ;
- c) z petycji gminy miasta powiatowego Grybowa w sprawie zezwolenia na pobór opłaty gminnej od napojów.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji Reprezentacji gminnej miasteczka Kopyczyńce w powiecie Husiatyńskim w sprawie zezwolenia na pobór 100% dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina, z następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy zezwolić gminie miasteczka Kopyczyńce w powiecie Husiatyńskim na pobór w roku 1887. 100% dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy miasta powiatowego Złoczowa, w sprawie zezwolenia na pobór 100% dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa z następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Gminie miasta powiatowego Złoczowa zezwala się pobierać w latach 1887, 1888 i 1889, 100% dodatek gminny do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy miasta powiatowego Grybowa, w sprawie zezwolenia na pobór opłaty gminnej od napojów, z następującym projektem ustawy :

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miasta powiatowego Grybowa na pobór opłaty gminnej od piwa, wódki i miodu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam :

Art. I.

Gminie miasta powiatowego Grybów zezwala się pobierać w latach 1887, włącznie do 1896. opłatę gminną od napojów w gminie wyrabianych, lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych, a mianowicie :

od hektolitra piwa po	1 zł. 70 ct. w. a.
od litra wódki po	— " 10 " "
od litra miodu po	:	— " 5 " "

Art. II.

Do niszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborezy stanowi gmina miasta powiatowego Grybowa.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi miejscowej w obrębie gminy, nie można obciążać nią produkcji, ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sekretarz p. St. Badeni wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy. Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, uzupełniającego sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Alfreda Potockiego w przedmiocie ugody regulującej stosunek Państwa do funduszków indemnizacyjnych.

Przemawia JE. p. hr. Alfred Potocki i pod względem formalnym wnosi odesłanie swego wniosku do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy jeszcze w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

Przemawia p. książę A. Sapieha i wnosi odesłanie wnioska JE. p. Alfreda hr. Potockiego do komisji specjalnej z 7. członków wybrać się mającej.

Przemawia JE. p. Alfred Potocki powtórnie.

Przystępując do głosowania oznajmia Marszałek, iż podda pod głosowanie naprzód wniosek p. Alfreda hr. Potockiego co do formalnego traktowania.

Co do porządku głosowania przemawia p. Jerzy ks. Czartoryski proponując głosowanie naprzód co do odesłania wniosku JE. p. Potockiego w ogóle do komisji, a następnie głosowanie oddzielne, do której komisji.

Następnie pod względem formalnym przemawiają pp. St. hr. Badeni, ks. A. Sapieha i Jerzy ks. Czartoryski powtórnie, a po zrzeczeniu się zapisanego do głosu p. Antoniewicza, pp. Romanowicz i St. Badeni.

Na wniosek p. hr. Szczęsnego Koziębrodzkiego uchwała Izba zamknięcie dyskusji.

Przemawiają zapisani do głosu pp. Gelejewski i Alfons Czajkowski.

Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw kwestyę odesłania wniosku p. Alfreda Potockiego do komisji w ogóle -- które Izba uchwała.

Następnie uchwała Izba odesłanie wniosku p. JE. hr Alf. Potockiego do komisji budżetowej 60. głosami przeciw 49.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Romańczuka w przedmiocie założenia we wschodniej części kraju odpowiedniej liczby seminarjów nauczycielskich z ruskim językiem wykładowym, jakoteż założenia w miastach o dostatecznej ruskiej ludności szkół ludowych z językiem wykładowym ruskim.

Przemawia p. Romańczuk i uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Przemawia p. Antoniewicz i stawia wniosek, ażeby komisja szkolna sprawozdanie swoje o wniosku p. Romańczuka przedłożyła jeszcze na bieżącej sesji sejmowej.

Marszałek poddaje najpierw pod głosowanie kwestyą odesłania wniosku p. Romańczuka do komisji szkolnej, które Izba uchwała.

Pod względem formalnym przemawiają pp. Abrahamowicz i Antoniewicz, a po uchwaleniu zamknięcia dyskusji i przemówieniu zapisanych do głosu pp. ks. Siczynskiego i St. Badeniego, Izba w głosowaniu odrzuca dodatkowy wniosek p. Antoniewicza.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku p. Tomisława Rozwadowskiego w przedmiocie projektu do zmian w ustroju gminnym.

Przemawia p. Tomisław Rozwadowski w uzasadnieniu swego wniosku, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej z projektu Wydziału krajowego wybudowania gmachu dla c. k. komendy żandarmeryi we Lwowie.

Sprawozdawca p. Kazimierz Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do wybudowania we Lwowie na gruncie zakupić się mającym domu własnego, któryby wszystkie potrzeby kwaterunkowe c. k. żandarmeryi w tem mieście dyslokowanej zaspakajał, a to wraz z gruntem i wszelkimi wydatkami ubocznymi kosztem nieprzekraczającym sumy 130.000 zł.

2. Upoważnia się Wydział krajowy, aby na zakupno gruntu i na częściowe pokrycie kosztów powyższej budowy użył z pozostałości pożyczki krajowej z r. 1883. taką sumę w granicach cyfry pod 1) wyszczególnionej, jaka się potrzebną okaże.

3. Upoważnia się Wydział krajowy, aby na hipotekę wybudować się mającego gmachu zaciągnął pożyczkę w Banku krajowym w 4½% listach zastawnych w wysokości, jaką na tę hipotekę uzyskać będzie można.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby z pożyczki hipotecznej zużytkował kwotę potrzebną do wykończenia budowy, zawsze w granicach 130.000 zł., resztę zaś zwrócił do funduszu pożyczki krajowej z r. 1883.

Niniejszem sprawozdaniem załatwioną zostaje petycja Emilii Kubalskiej L. 482 pet. 374 w sprawie kupna jej domu na koszary.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1, 2, 3 i 4. wniosku komisji.

Izba uchwała oddzielnie nstę, 1, 2, 3 i 4. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje końcowy ustęp wniosku komisji co do załatwienia petycji do l. 482. pet. 374.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba cały wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej o odbudowaniu w szpitalu tarnowskim północnej części frontowej budynku. Sprawozdawca p. Hausner.

Marszałek oświadcza iż na życzenie objawione ze strony pp. posłów cofa punkt 7 z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia i odkłada obrady nad takowym do posiedzenia następnego.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej o budowie krowiarni w Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca p. Hausner uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do budowy krowiarni na 24 krów w Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie.

2. Sejm wstawia na ten cel do budżetu Zakładu kulparkowskiego na rok 1887. w rubryce wydatków nadzwyczajnych kwotę 5.000 zł.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Popiel i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę do ustępu 1. wniosku komisji, mianowicie: po wyrazie „krowiarni“ opuścić wyrazy „na 24 krów“ oraz proponuje p. Popiel dodanie po wyrazie „krowiarni“ wyrazu „i rzeźni“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw ustęp 1. wniosku komisji z opuszczeniem wyrazów „na 24 krów“.

Przemawia p. Popiel.

Po wyjaśnieniu Marszałka pod względem formalnym Izba uchwała ustęp 1. wniosku komisji z opuszczeniem powyższych wyrazów.

Następnie uchwała Izba utrzymanie powyższych trzech wyrazów we wniosku komisji — i odrzuca dodatek proponowany przez p. Popiela.

W skutek uchwały tej przyjętym został cały ustęp pierwszy wniosku w brzmieniu przez komisję proponowanem.

Sprawozdawca p. Hausner czyta ustęp 2. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania, uchwała Izba cały wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia oddziału okulistycznego w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca p. Stanisław Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do urządzenia oddziału ocznego przy szpitalu św. Łazarza w dwóch salach w suterrenach jednego z pawilonów. Oddział ten ma być utworzonym z dniem 1. Lipca 1887.

2. Oddział oczny ma być oddziałem wyłącznie szpitalnym. Chorzy będą przyjmowani tylko o tyle, o ile starczy miejsca w przeznaczonych na ten cel dwóch salach.

3. Na adaptację i kosztą pierwszego urządzenia oddziału wstawia się w preliminarz szpitala św. Łazarza na r. 1887. jednorazowo jako wydatek nadzwyczajny kwotę 2.590 zł.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca czyta ustępy 1, 2, i 3 wniosku komisji.

Izba uchwała oddzielnie ustępy 1, 2, i 3, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej z petycji Feliksi Flasińskiej, wdowy po etatowym pisarzu w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, o przyznanie jej pensji wdowiej.

Sprawozdawca p. St. Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Felicyi Flasińskiej, wdowie po etatowym pisarzu szpitala św. Łazarza ś. p. Franciszku Flasińskim, przyznaje się w drodze łaski stałe zaopatrzenie roczne w kwocie 150 zł.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji szkolnej z wniosku p. Stanisława hr. Badeniego w sprawie zmiany ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następujące omyłki druku a mianowicie: w sprawozdaniu na str. 2. w 13. wierszu od góry po wyrazie „wyżej“ zamiast „25.000“ ma być cyfra „2.500“. W projekcie ustawy na str. 7. w Art. I. wierszu pierwszym po wyrazach „30. października 1880“ należy dodać „N. 43“; — w §. 21. wierszu drugim drugi raz wydrukowane słowo „szkolny“ opuścić; — w §. 37 wierszu przedostatnim zamiast „wina“ ma być „winą“, zaś na str. 8. w §. 38. po wyrazie „ludowe“ należy dodać wyrazy „swego okręgu“.

Sprawozdawca czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia zmieniająca ustawę z dnia 30. Października 1880. Nr. 43. Dz. u. kraj., tudzież niektóre postanowienia ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. r. Dz. u. kraj. Nr. 255. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam. co następuje:

Art. I.

Ustawa z dnia 30. Października 1880. Nr. 43. Dz. u. kr. zmieniająca §. 21. ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. Nr. 255 Dz. u. kr., tudzież §§. 22, 31, 37 i 38 nstawy z dnia 25. Czerwca 1873. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych przestają obowiązywać, a na ich miejsce wchodzą następujące postanowienia:

§. 21.

Każdy powiat polityczny w każdoczesnych granicach swoich tworzy osobny okręg szkolny z osobną Radą szkolną okręgową, której siedzibą jest siedziba politycznej władzy powiatowej.

Każde miasto rządzące się osobnym statutem może stanowić osobny okręg szkolny z osobną Radą szkolną okręgową.

§. 22.

W skład Rady szkolnej okręgowej wchodzą:

- a) Naczelnik politycznej władzy powiatowej jako przewodniczący;
- b) Jeden duchowny z każdego wyznania i obrządku, liczącego w okręgu więcej jak tysiąc dusz; mianowanie duchownego członka Rady szkolnej okręgowej należy do wyższej władzy kościelnej. reprezentanta religii izraelskiej wybierają zwierzchności gmin wyznaniowych izraelskich w okręgu;

- c) Dwaj reprezentanci zawodu nauczycielskiego, z których jednego wybierze konferen-
cya okręgowa nauczycielska ze swego grona, drugim zaś jest dyrektor seminaryum
nauczycielskiego, a gdzie taki zakład nie istnieje, dyrektor jednej ze szkół średnich
w okręgu szkolnym znajdujących się, a w braku takiej szkoły, nauczyciel kierujący
jedną ze szkół ludowych w okręgu, przez Radę szkolną krajową wyznaczony;
- d) Dwaj delegaci Rady powiatowej;
- e) Inspektor szkolny okręgowy.

Zastępcę przewodniczącego wybiera Rada szkolna okręgowa ze swego grona bezwzględną
większością głosów.

§. 31.

Dla każdego okręgu szkolnego mianuje Minister wyznań i oświaty na podstawie ternu, przez
Radę szkolną krajową przedłożonego, osobnego inspektora okręgowego. Wyjątkowo wszakże, za-
nim to postanowienie będzie mogło w całym kraju wejść w życie, może być inspektorowi przy-
dzielony jeszcze jeden sąsiedni okręg. Inspektorowie mają powołani być na ten urząd zazwyczaj
z grona nauczycieli.

§. 37.

W imieniu Rady szkolnej okręgowej załatwiać będzie bieżące czynności Wydział wykonaw-
czy, do którego należą:

- a) Przewodniczący Rady szkolnej okręgowej;
- b) jego zastępca;
- c) inspektor szkolny okręgowy, a w razie nieobecności tegoż członek Rady szkolnej
okręgowej w siedzibie tejże Rady zamieszkały, a przez nią w miarę możności z po-
między rezydentów zawodu nauczycielskiego (§. 22. lit. c), przeznaczony do tej
funkcyi.

Nieobecność któregobądź z członków Wydziału wykonawczego, wymienionych pod b) i c),
o ile nie była spowodowaną winą przewodniczącego, nie wstrzymuje czynności tegoż Wydziału.

§. 38.

Prezes i członkowie Rady szkolnej okręgowej mają prawo zwiedzać osobiście szkoły ludo-
we swego okręgu, duchowni członkowie jednak tylko szkoły służące dzieciom ich wyznania lub
obrzędki.

Mogą oni z poczynionych spostrzeżeń swoich zdawać sprawę swoim mocodawcom, nie mają
atoli prawa udzielać ich bezpośrednio nauczycielom.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.
W rozprawie ogólnej przemawia J. E. p. Namiestnik jako komisarz rządowy.
Izba przystępuje do rozpraw szczegółowych.
Spawozdawca p. Pilat czyta:

Art. I.

Ustawa z dnia 30. Października 1880. Nr. 43. dz. u. kr., zmieniająca §. 21. ustawy z dnia
25. Czerwca 1873. Nr. 255. dz. u. kr. tudzież §§. 22, 31, 37 i 38 ustawy z dnia 25. Czerwca
1873. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych przestają obowią-
zywać a na ich miejsce wchodzi następujące postanowienia:

Izba uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 21.

Każdy powiat polityczny w każdoczesnych granicach swoich tworzy osobny okręg szkolny z osobną radą szkolną okręgową, której siedzibą jest siedziba politycznej władzy powiatowej.

Każde miasto rządzące się osobnym statutem może stanowić osobny okręg szkolny z osobną radą szkolną okręgową.

Izba uchwała §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 22.

W skład Rady szkolnej okręgowej wchodzi:

- a) Naczelnik politycznej władzy powiatowej jako Przewodniczący;
- b) Jeden duchowny z każdego wyznania i obrządku liczącego w okręgu więcej jak tysiąc dusz; mianowanie duchownego członka Rady szkolnej okręgowej należy do wyższej władzy kościelnej, reprezentanta religii izraelskiej wybierają zwierzchności gmin wyznaniowych izraelskich w okręgu;
- c) Dwaj reprezentanci zawodu nauczycielskiego, z których jednego wybierze konferen-cya okręgowa nauczycielska ze swego grona, drugim zaś jest dyrektor seminarjum nauczycielskiego, a gdzie taki zakład nie istnieje, dyrektor jednej ze szkół średnich w okręgu szkolnym znajdujących się, a w braku takiej szkoły, nauczyciel kierujący jednej ze szkół ludowych okręgu, przez Radę szkolną krajową wyznaczony;
- d) Dwaj Delegaci Rady powiatowej;
- e) Inspektor szkolny okręgowy.

Zastępcę przewodniczącego wybiera Rada szkolna okręgowa ze swego grona bezwzględną większością głosów.

Izba uchwała §. 22. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 31.

Dla każdego okręgu szkolnego mianuje Minister wyznań i oświaty na podstawie terna, przez Radę szkolną krajową przedłożonego, osobnego inspektora okręgowego. Wyjątkowo wszakże, zanim to postanowienie będzie mogło w całym kraju wejść w życie, może być inspektorowi przydzielony jeszcze jeden sąsiedni okręg. Inspektorowi mają powołani być na ten urząd zazwyczaj z grona nauczycieli.

Przemawia p. St. Badeni i wnosi opuszczenie w §. 31. wniosku komisji po wyrazie „okręgowego“ wyrazów „wyjątkowo wszakże“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Majer i przystępuje imieniem komisji szkolnej do powyższej poprawki.

Przemawia JE. p. Namiestnik jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który podnosi, iż wobec przystąpienia komisji do powyższej poprawki, zmienioną stylizacyę §. 31. uważać należy jako wniosek komisji, Izba uchwała §. 31. projektu ustawy w brzmieniu zgodnem z wnioskiem p. St. Badeniego względnie komisji szkolnej t. j. z opuszczeniem wyrazów „Wyjątkowo wszakże“.

Sprawozdawca czyta:

§. 37.

W imieniu Rady szkolnej okręgowej załatwiać będzie bieżące czynności Wydział wykonawczy do którego należą:

- a) Przewodniczący Rady szkolnej okręgowej;
- b) jego zastępca;
- c) inspektor szkolny okręgowy a w razie nieobecności tegoż, członek Rady szkolnej okręgowej w siedzibie tejże Rady zamieszkały a przez nią w miarę możliwości z pomiędzy reprezentantów zawodu nauczycielskiego (§. 22 lit. c.), przeznaczony do tej funkcji.

Nieobecność któregobądź z członków Wydziału wykonawczego, wymienionych pod b) i c), o ile nie była spowodowaną winą przewodniczącego, nie wstrzymuje czynności tegoż Wydziału.

Przemawia JE. p. Namiestnik jako komisarz rządowy, i p. ks. J. Czartoryski

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała §. 37. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 38.

Prezes i członkowie Rady szkolnej okręgowej mają prawo zwiedzać osobiście szkoły ludowe swego okręgu. duchowni członkowie jednak tylko szkoły, służące dzieciom ich wyznania lub obrządku.

Mogą oni z poczynionych spostrzeżeń swoich zdawać sprawę swoim mocodawcom, nie mają atoli prawa udzielać ich bezpośrednio nauczycielom.

Przemawia Członek Sejmni ks. Biskup Solecki i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę:

„duchowni członkowie jednak tylko te szkoły publiczne, do których uczęszczają dzieci ich wyznania albo obrządku“.

Przemawia p. Zoll i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę:

§. 38. ustęp pierwszy ma brzmieć: Prezes i członkowie Rady szkolnej okręgowej mają prawo zwiedzać osobiście szkoły ludowe swego okręgu, tylko duchowni członkowie nie mogą zwiedzać szkół ludowych, w którychby nie było dzieci ich wyznania lub obrządku.

Przemawia Członek Sejmni ks. Biskup Solecki powtórnie, i p. Zoll, który cofa swój wniosek powyższy, oraz pp. St. Badeni i ks. Sawa, który wnosi opuszczenie z ustępu pierwszego §. 38. wyrazów „duchowni członkowie jednak tylko szkoły służące dzieciom ich wyznania lub obrządku“. Izba nie popiera tej poprawki, a następnie w głosowaniu uchwała Izba cały ustęp pierwszy §. 38. zgodnie z wnioskiem komisji i odrzuca poprawkę ks. Biskupa Soleckiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp drugi §. 38.

Izba uchwała ustęp drugi §. 38. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta Art. IV. oraz tytuł i wstęp w brzmieniu następującem:

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

U s t a w a

z dnia zmieniająca ustawę z dnia 30. Października 1880. Nr. 43. Dz. u. kr. tudzież niektóre postanowienia ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. r. Dz. u. kr. Nr. 255 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Izba uchwała art. IV. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż z powodu poczynionych zmian w stylizacji projektu ustawy, zamieści trzeci czytanie takowego na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Sprawozdawca czyta następujący dalszy wniosek komisji szkolnej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przez uchwalenie tej ustawy załatwione są petycje:

do l. 107 Wydziału powiatowego w Buczaczu w sprawie przeniesienia rady szkolnej okręgowej z Czortkowa do Buczacza

i do l. 205 wydziału powiatowego w Nowym Targu w sprawie przeniesienia Rady szkolnej okręgowej z Myślenic do Nowego Targu.

Izba przyjmuje powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pilat czyta następującą rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Sejm wzywa Rząd, ażeby w drodze właściwej przeprowadził stabilizację posad inspektorów okręgowych.

Izba uchwała powyższą rezolucję zgodnie z wnioskiem komisji szkolnej bez rozprawy.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.

Sprawozdawca p. Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta uastępujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 12. Listopada 1886. L. 66.385 o krajowych niższych szkołach rolniczych.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu rozpisanie konkursu na napisanie odpowiednich dla niższych szkół rolniczych podręczników naukowych i przeznacza na ten cel w budżecie krajowym na rok 1887. kwotę 500 zł. a. w.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na podręczniki naukowe dla szkół niższych rolniczych postarał się u Wys. e. k. Rządu o odpowiednią subwencję ze Skarbu państwa.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustępy I., II. i III.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I., II. i III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o wniosku p. Grossa w przedmiocie wejścia w wykonanie ustaw państwowych o komasacji gruntów, o dzieleniu gruntów wspólnych i o oczyszczeniu lasów z cudzych gruntów.

Sprawozdawca p. Gross uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uznaje potrzebę rychłego wejścia w wykonanie ustaw o komasacji gruntów, dzieleniu gruntów wspólnych

i o oczyszczeniu lasów od gruntów cudzych i poleca Wydziałowi krajowemu, aby w tym celu dalsze poczynił kroki w myśl reskryptów e. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 27. Grudnia 1883. L. 16.277 i z dnia 27. Sierpnia 1886. L. 6864 — oraz, aby potrzebne dla rozwoju tej sprawy wnioski przedstawił Sejmowi na najbliższej sesyi.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gminy Kijowiec o przeniesienie jej z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Mikołajowie do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Żydaczowie.

Sprawozdawca p. Weigel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza się w myśl §. 2. ustawy z dnia 11. Czerwca 1868. r. (Dz. u. p. Nr. 59) za wyłączeniem gminy Kijowiec z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Mikołajowie, a przydzieleniem jej do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Żydaczowie.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji prawniczej z petycji miasta Zaleszczyki o naznaczeni siedziby przyszłego e. k. Sądu obwodowego w Zaleszczykach. Sprawozdawca p. Weigel.

Marszałek oświadcza, iż cofa punkt niniejszy z porządku obrad dzisiejszego posiedzenia, a Izba przystępuje do punktu 16., którym jest sprawozdanie komisji górniczej z wniosku p. Weigla w przedmiocie importu falsyfikatów naftowych. Sprawozdawca p. Łubieński.

Marszałek przedstawia Izbie radę Rządu p. Geistlehnera jako komisarza rządowego.

Sprawozdawca uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się e. k. Rząd, ażeby (dopóki ustawa cłowa z r. 1882. obowiązuje) przestrzegał najsurowiej zasady niedopuszczania przemytnictwa. i w następstwie tego, żeby wydał najściślejsze przepisy wykonawcze celem wykluczenia wprowadzania pod jakimkolwiek pozorem lub formą sztucznie zabarwionych olejów skalnych za niższem cłem wehadowem, dla surowca przeznaczonem, z jawną szkodą przemysłu krajowego, a nawet skarbu państwa.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji górniczej z petycją właścicieli kopalń i robotników w przemyśle naftowym zajętych. proszących o wezwanie e. k. Rządu, ażeby zapobiegł wprowadzaniu falsyfikatów naftowych.

Sprawozdawca poseł Łubieński czyta sprawozdanie komisji górniczej o petycjach L. ^{a.}_{p.} $\frac{408}{315}$, $\frac{542}{418}$ i $\frac{604}{468}$ właścicieli kopalń i robotników w przemyśle naftowym zajętych, proszących o wezwanie e. k. Rządu, ażeby zapobiegł wprowadzaniu falsyfikatów naftowych, przez co czyni im się szkodliwą konkurencyę, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycje L. ^{a.}_{p.} $\frac{408}{315}$, $\frac{542}{418}$ i $\frac{604}{468}$ przekazuje się e. k. Rządowi do uwzględnienia w poparciu uchwały sejmowej z dnia 20. Grudnia 1886. r.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej:

- a) z petycji Towarzystwa krajowego kupców i przemysłowców we Lwowie w sprawie otwarcia czytelnicy w bibliotece zakładu narodowego imienia Ossolińskich ;
- b) z petycji Jana Chwaliboga o posadę lub o stałą subwencję.

Sprawozdawca p. ks. Kopyciński czyta sprawozdanie komisji petycyjnej L. s. 557 krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców we Lwowie w sprawie otwarcia czytelni w bibliotece Zakładu nar. im. Ossolińskich w godzinach wieczornych, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Towarzystwa krajowego kupców i przemysłowców przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. ks. Kopyciński czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji L. s. 559 Jana Chwaliboga z Nowego Sącza o nadanie posady dyetaryusza w Wydziale krajowym lub w Banku krajowym, a ewentualnie o stałą subwencję z następującym wnioskiem komisji petycyjnej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Jana Chwaliboga z Nowego Sącza przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 15. Stycznia b. r. godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 12. posiedzenia, 4. sesji, V. poryodu Sejmu galicyjskiego, który się odbędzie w Sobotę dnia 15. Stycznia 1887. o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie petycji mieszkańców przysiółka Berbeki, o wyłączenie tej miejscowości ze związku gminy Sokole, w powiecie Kamioneckim i utworzenie zeń samoistnej gminy.

Sprawozdawca p. Leniński.

2. Trzecie czytanie wniosku posła Stanisława hr. Badeniego w sprawie zmiany ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. roku o władzach nadzorezych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Pilat.

3. Sprawozdanie komisji bankowej o Banku krajowym.

Sprawozdawca p. Kazimierz Badeni.

4. Sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie czynności w zakresie opieki nad przemysłem.

Sprawozdawca p. Wierzbicki.

5. Sprawozdanie komisji budżetowej o odbudowaniu w szpitalu tarnowskim północnej części frontowego budynku.

Sprawozdawca p. Hansner.

6. Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji adjunktów krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie o podwyższenie płacy.

Sprawozdawca p. Stanisław Stadnicki.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku przedłożonego przez Wydział krajowy, dotyczącego kredytu dla spółek wodnych.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji pogorzaleców miasta Ulanowa, popartej przez komitet powiatowy.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

9. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gminy miasta Zatora i okolicznych gmin w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Zatorze.

Sprawozdawca p. Zoll.

10. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gmin Polanka Wielka i Włosienica względem wyłączenia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Oświęcimiu i c. k. Starostwa w Białej a przydzielenia do okręgu delegowanego c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Wadowicach.

Sprawozdawca p. Zoll.

11. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gminy i gwarectwa w Jaworzniu w sprawie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Jaworzniu w powiecie Chrzanowskim.

Sprawozdawca poseł Zoll.

12. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji p. Sine Schreierowej, dzierżawczyni myta w Jezupolu i Haliczu o odszkodowanie z powodu objazdu rogatek w skutek nowo powstałego przewozu promem przez Dniestr pod Dubowcami;

b) z petycji Ozyasza Freyera i Abischa Garfunkla, dzierżawców myta krajowego w Kadobińcach, Młynowcach, Załoścach, Bohutynie, Rozhadowie, Smykowcach i Zagrobeli o ryczałtowy opust w kwocie 6.000 zł. w. a. za już poniesione i ponieść się mające straty.

Sprawozdawca p. Pławicki.

Koniec posiedzenia o godz. 2. min. 50 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

A. Jędrzejowicz w. r.

St. Badeni w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 14. Stycznia 1887.

630. Hirsch Bodner i Abraham Haber, propinatorzy w Mielcu, pp. Koziebrodzkiego, o przedłużenie prawa poboru opłat od napojów słodzonych.
631. Zarząd bursy im. J. I. Kraszewskiego w Stanisławowie, pp. Brykczyńskiego, o subwencyę.
632. Gmina Smereczki i Eugeniusz Pfeiffer, byli przedsiębiorcy budowy domu obłąkanych na Kulparkowie, pp. Romanowicza o wynagrodzenie za straty poniesione przy tej budowie.
633. Gmina Smereczki, pp. Lenińskiego. o subwencyę na budowę cerkwi.
634. Podsucho, przysiółek gminy Spas, pp. Romańczuka, o uwolnienie od płacenia datku na rzecz szkoły.
635. Wydział bursy w Stryju, pp. Romańczuka, o zapomogę
636. Gmina Łabacz, pp. Gnoińskiego, o wydzielenie jej z c. k. Starostwa Złoczowskiego a przydzielenie do Brodzkiego.
637. Gminy Bolożynów i Przewłoczna z Kobylem czyli Bajmakami, pp. Augustynowicza, o pozostawienie ich w okręgu Sądu powiatowego w Olesku.
638. Gmina Dziurów, pp. Kaprego, o pożyczkę w kwocie 1.200 zł. na dokończenie budynku szkolnego i o zapomogę.
639. Gmina Jezupol, pp. Brykczyńskiego, o koncesyę do poboru myta od przewozu na rzece Dniestrze.
640. Mieszkańcy miasta Brodów. pp. Romańczuka, przeciw zaprowadzeniu w tem mieście rogatek.
641. Rada szkolna miejscowa w Siedlcu, pp. A. Potockiego, o stały dodatek lub zapomogę dla tamtejszego nauczyciela.
642. Aleksander Orzechowski, kierujący nauczyciel w Jagielnicy nowej, pp. ks. Sawę, o remuneracyę lub zaliczkę na płacę.
643. Leon Proskornicki, emerytowany nauczyciel pp. Kaprego, o wliczenie mu 10 lat służby do emerytury.
644. Marya Gebhardt, nauczycielka etatowa w Prądniku białym, pp. Zolla, o polepszenie bytu.
645. Wydział powiatowy w Kałuszu, pp. Mazarakiego, o zmianę §. 38 u. o ochronie własności polnej.
646. Gmina Zassów, pp. Płazińskiego, o subwencyę na utrzymanie dziecka Anny Isler w Wiedniu.
647. Władysław Jamiński, pp. Smolkę, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
648. Maksymilian, Zenon i Karol Piaseccy, uczniowie w Przemyślu, pp. Antoniewicza, o zapomogę.
649. Kornelia Neuhauser, wdowa po prymaryuszu szpitala powszechnego, pp. Sawę, o podwyższenie pensyi wdowiej lub zapomogę.
650. Franciszek Zabierzewski, emerytowany nauczyciel, pp. Zolla, o zapomogę.
651. Bronisław Sokalski, nauczyciel we Lwowie, pp. Augustynowicza, o zasiłek na cele naukowe.
652. Wydział powiatowy w Bohorodczanach, pp. Strassera, o zmianę ustawy gminnej, dotyczącej przymusowego łączenia małych gmin.
653. Rada szkolna miejscowa w Leszczynie, pp. Merunowicza o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
654. Gospodarze Berezowa średniego, pp. Kuczковского, o oddzielenie ich od gminy Berezowa wyżnego.

655. Włodzimierz Tetmajer, uczeń Akademii sztuk pięknych w Monachium, pp. Smolkę, o subwencyę na dalsze kształcenie się w malarstwie.
656. Franciszek Katon, nauczyciel w Zabójkach, pp. Czartoryskiego, o wliczenie mu 4 lat służby nauczycielskiej przed złożeniem egzaminu.
657. Walentyn Kański, kierujący nauczyciel w Jasieniu, pp. Kopycińskiego o zapomogę.
658. Wydział Towarzystwa „Czytelnia akademickiej“ we Lwowie, pp. Scipiona, o zapomogę.
659. Gmina i obszar dworski Nielipkowice, pp. Czartoryskiego, w sprawie osuszenia gruntów zabagnionych.
660. Gmina i obszar dworski Manaster, pp. Czartoryskiego, w sprawie jak wyżej.
661. Towarzystwo ogrodnicze we Lwowie, pp. Grossa, o subwencyę.
662. Konstanty Janowicz, kierownik szkoły ludowej w Sołotwinie, pp. Strassera, o wliczenie mu 15 miesięcy, spędzonych w Zakładzie ciemnych do lat służby.
663. „Szkolna Pomoc“ we Lwowie, pp. Kowalskiego, o zapomogę w kwocie 150 zł. na r. 1887.
664. Gmina Rychwald, pp. Michałowskiego, o zapomogę na budowę szkoły.
665. Joanna z Kopystyńskich Marie, wdowa po nauczycielu szermierki, pp. F. Rozwadowskiego, o zapomogę.
666. Aleksander Folsiewicz, słuchacz Akademii górniczej w Leoben, pp. Siengalewicza, o zapomogę.
667. Jan Jarzyna, jubiler we Lwowie, pp. Zolla, o subwencyę na rozszerzenie przedsiębiorstwa.
668. Rada szkolna miasta Żmigrodu, pp. Gorayskiego, o przemianę 3-klasowej szkoły na 4-klasową z dodatkiem jednego nauczyciela.
669. Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, pp. Struszkiewicza, w sprawie opustu podatkowego przy szkodach wyrządzonych przez „niezmiarke“.
670. Gminy Koniuchy, Urwań i inne, pp. Augustynowicza, o utworzeniu c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach.
671. Kuratorya kursu handlowego w Stanisławowie, pp. Mroczkowskiego, o subwencyę.
672. Towarzystwo rękodzielników i sług we Lwowie pod nazwą „Wytrwałość“, pp. Weigla o udzielenie zapomogi na uzyskanie koncesyi i wydrukowanie statutów.

